

לימוד המתמטיקה בגן הילדים

בגיל הגן, הילד רוכש מושגים מתמטיים שונים, מפתח חשיבה מתמטית, ורוכש הרגלי עבודה בתחום זה. לפיכך חשוב שבגן תינתן לכל ילד הזדמנות ללמוד מתמטיקה, תוך שמירה על המאפיינים הייחודיים של גן הילדים. העיסוק במתמטיקה צריך מצד אחד להשתלב בעשייה היומיומית בגן, בנושאים ובתחומי דעת שונים, כפי שהעיסוק במתמטיקה משתלב בחיים בכלל, ומן הצד האחר, העיסוק צריך להתמקד גם במתמטיקה "לשמה", לשם הפקת ההנאה ממנה (כמו, מיון לדוגמאות ולא-דוגמאות, ספירה ומנייה עד מספרים גבוהים).

העיסוק במתמטיקה מפתח אצל הילד הן מיומנויות מתמטיות שונות, כמו יכולת ספירה ומנייה, יכולת הוספה של כמות לכמות נתונה, יכולת זיהוי צורות וגופים, והן יכולות חשיבה כמו יכולת השוואה, יכולת מיון, יכולת הצדקה. יש חשיבות רבה לפתח שני היבטים אלה תוך עיסוק במתמטיקה. כדי לפתח את ההבנה המתמטית ואת יכולת החשיבה של הילד, יש לבקש ממנו להסביר את פעולותיו או אמירותיו. ההסברים מאפשרים לילד לנמק את מעשיו, ומאפשרים לגנות להבין טוב יותר למה התכוון. יכולות החשיבה המתפתחות אצל הילד באמצעות עיסוק במתמטיקה, הן יכולות חשיבה כלליות החשובות לא רק לתחום המתמטיקה. מכיוון שגן הילדים מניח את התשתית לחשיבה המתמטית שעליה ייבנו מושגים נוספים בהמשך, יש להשתמש בשפה מתמטית נכונה, דבר אשר ימנע או יקטין היווצרות תפיסות מוטעות בהמשך. יש לעודד את הילדים לשאול שאלות, ולנסות למצוא בעצמם תשובות לשאלות אלה. יחד עם זאת, חשוב שהגננת תהיה ערה להתרחשות תהליך הלמידה, ותסייע לילדים במידת הצורך.

למידה משמעותית מתרחשת בתהליך של הבניית ידע חדש על ידי הילד, תוך קישורו לידע הקודם. הבנה מתמטית מושגת כאשר הילדים מסוגלים להחיל את הידע החדש שרכשו על מצבים חדשים. קיימת שונות באופן שבו מתפתחים ילדים בגיל הגן. ישנם ילדים הזקוקים לזמן ארוך יותר באופן יחסי לחבריהם, כדי להתנסות ולהתמודד עם מטלות מתמטיות, וכדי להבנות את הידע. קצב ההתפתחות אינו קשור בהכרח לגיל הכרונולוגי שלהם. חלוקת ילדים לקבוצות צריכה להיעשות תוך כדי שמירה על נייודות וגמישות, בהתאם להבנת הילד את הנושא בו עוסקים, תוך שימת לב לכך כי אותו ילד יכול להיות בקבוצה מסוימת בנושא אחד ובקבוצה אחרת בנושא אחר.

מתוך 'מתמטיקה, תכנית לימודים לגן הילדים בחינוך הממלכתי והממלכתי דתי', משרד החינוך המזכירות הפדגוגית האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, ירושלים, התשע"א,